

**ÄSVC51, Svenska IV, GY, med språksociologi, 30
högskolepoäng**
*Swedish IV, for Upper Secondary School Teaching, with Sociology
of Language, 30 credits*
Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2016-10-03 att gälla från och med 2016-10-03, höstterminen 2016.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår i den gemensamma ämneslärarutbildningen vid Högskolan Kristianstad och Lunds universitet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

-

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

- kunna förklara hur olika tillämpningar av retorisk teoribildning kan påverka samspelet mellan pedagog och elever
- övergripande kunna redogöra för samband mellan språk och samhälle med fokus på individen
- övergripande kunna redogöra för språklagstiftningen i Sverige och ge exempel på centrala frågor som rör språkförhållanden i Sverige och Norden med fokus på huvudspråk och minoritetsspråk
- kunna resonera om språkpolitik och språkvårdsfrågor och dess relevans för skolan samt på ett övergripande sätt kunna redogöra för och diskutera hur social,

språklig och kulturell tillhörighet kan påverka individens möjligheter att tillgodogöra sig skolämnen samt kunna ge exempel på hur språk används som medel för att signalera grupp tillhörighet och makt

- övergripande kunna redogöra för några centrala verk och utvecklingslinjer inom barn- och ungdomslitteraturen i ett nationellt och internationellt perspektiv samt för barn- och ungdomslitteraturens grundläggande former
- på ett fördjupat sätt kunna redogöra för relevanta litteraturvetenskapliga frågeställningar och begrepp och sätta in barn- och ungdomslitteraturen i historiska och estetiska kontexter

Färdighet och förmåga

- utifrån ämnesdidaktiskt perspektiv kunna motivera tillämpning av retorisk teoribildning i undervisning
- kunna analysera muntlig, skriftlig och visuell argumentation utifrån ett retoriskt perspektiv
- kunna använda eget skrivande som utgångspunkt för tillämpningar i tal och samtal
- kunna diskutera och förhålla sig till språksociologiska aspekter angående klass, genus och etnicitet utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt
- kunna skriva texter som uppfyller skriftspråksnormer, både vad gäller exempelvis formalia, disposition, innehåll och mottagaranpassning samt kritiskt kunna granska egna och andras texter
- kunna analysera, tolka och skriftligt och muntligt kunna resonera om barn- och ungdomslitterära texter och deras funktioner i skiftande sammanhang, såsom estetiska, genremässiga, sociala, genusmässiga och ideologiska
- kunna förhålla sig till läsarteori, literacybegrepp och ett vidgat språk- och textbegrepp samt kunna diskutera de didaktiska konsekvenserna av dessa synsätt
- kunna skriva god sakprosa
- kunna söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer
- kunna självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt genomföra uppgifter inom givna tidsramar
- kunna muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper
- kunna förklara och använda centrala retoriska begrepp
- med utgångspunkt i retorisk teori och bildningstradition kunna anlägga ett retoriskt perspektiv på samtidens språk med fokus på utbildning och skola

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna förhålla sig kritiskt och reflekterande till olika texters retoriska egenskaper och kvaliteter
- kunna problematisera retoriska förutsättningar och tillämpningar i olika undervisningssammanhang
- kunna inom ämnet svenska göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter
- kunna värdera kunskapens roll i samhället och människors ansvar för hur den används.
- vid val av innehåll och arbetsformer i skolan kunna ta ställning till sociala, språkliga och genusbetingade faktorer betydelse för elevers lärande samt övergripande kunna resonera om skolans roll som förmedlare av kunskap om språksociologiska faktorer
- kunna problematisera språkliga och litterära företeelser inom barn- och ungdomslitteraturen i en föränderlig värld, ur vuxenperspektiv, ur läsarperspektiv

samt i relation till skolans värdegrund

Kursens innehåll

Delkurs 1. Svenska språket i vår egen tid med retoriskt perspektiv, 7,5 hp

Delkursen ger övergripande kunskaper om hur språket används i skilda sociala och pedagogiska sammanhang. Särskild uppmärksamhet riktas mot retorikens didaktik och den retoriska framställningens betydelse i undervisning och lärande. Dagens språkbruk och retorik kopplas till perspektiv på bildning och bildningshistoria. Vidare behandlas den retoriska framställningens möjligheter utifrån språksituation, språkbruk och stil, planering, källhantering samt utnyttjande av presentationstekniska hjälpmedel. Därtill uppmärksammas relationella förutsättningar, mottagarroll och lyssnande liksom förmåga att ge konstruktiv respons på såväl muntlig som skriftlig kommunikation. I övningar och diskussioner uppmärksammas didaktiska frågor rörande pedagogens ansvar och ledning av undervisningen, samt dennes arbete för att utveckla elevers språkliga repertoar och framställningsförmåga. Här behandlas även pedagogens egen utveckling som språkanvändare och språklig förebild. Till undervisningsmomenten hör talseminarium, retorikanalys, argumentation, debatt, artikelpresentation, lyssnande och responsgivning. Utgångspunkter och uppslag hämtas ur omgivande samhälle, medier och skola. Delkursen inbegriper fältuppgifter/fältdagar.

Delkurs 2. Språksociologi, 7,5 hp

Kursen beskriver hur samhällets och språkets förändring och utveckling ömsesidigt men inte okomplicerat påverkar varandra. Med utgångspunkt i skolverksamhetens praktik diskuteras faktorer som klass, genus och etnicitet och deras betydelse för språkutveckling och identitetsskapande. I detta sammanhang aktualiseras begrepp som sociolekt, genderlekt och etnolekt men även dialekt. Maktstrukturer och andra språksociologiska påverkansfaktorer problematiseras i form av kritisk analys, med hjälp av språksociologisk metod och begreppsbyggnad.

Delkurs 3. Ungdomars läsning, 7,5 hp

Syftet med delkursen är att studenterna ska skaffa sig kunskap om viktiga drag i barn- och ungdomslitteraturens utveckling, samtidigt som möjligheterna att läsa texter tematiskt beaktas i texturval och textstudier. Fortsatta diskussioner förs kring skolans litteraturundervisning, varvid barn- och ungdomslitteraturens roll i grundskolans svenskundervisning särskilt uppmärksammas. Läsarteoretiska resonemang lyfts fram; återkommande diskuteras relationen mellan författare och textläsare och då också unga läsares syn på och bruk av fiktion. Därvid aktualiseras literacybegreppet åter liksom det vidgade språk- och textbegreppet. Delkursen fördjupar även i övrigt resonemangen kring litteraturdidaktiska och litteraturvetenskapliga frågeställningar, och studenten får därvid tillfälle att ytterligare utveckla sin kunskap om relevant terminologi, teori och metod.

Delkurs 4. Uppsats i svenska med didaktisk inriktning 7,5 hp

I delkursen fördjupar sig de studerande i ett problem i svenska med didaktisk inriktning. Utgångspunkterna kan vara språkvetenskapliga, litteraturvetenskapliga, filmvetenskapliga och/eller retoriska perspektiv.

Kursens genomförande

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, workshoppar, fältdagar och övningar såväl enskilt som i grupp. 2-4 fältdagar och övningar är obligatoriska.

Kursens examination

Delkurs 1 examineras genom 6-7 uppgifter samt avslutande skriftlig hemtentamen. De muntliga uppgifterna genomförs enskilt eller parvis. Inför de muntliga uppgifterna lämnas skriftlig planering, eller i förekommande fall uppföljande skriftlig reflektion. Närmare anvisningar ges i studiehandledningen/kurshäftet. Den avslutande skriftliga examinationen genomförs individuellt och omfattar även att ge konstruktiv kritik på en medstudents examination.

Delkurs 2 examineras dels genom en mindre, i grupp genomförd vetenskapligt utformad undersökning som redovisas vid ett seminarium, dels genom en skriftlig hemtentamen, i vilken studenten med stöd i språksociologisk teori redovisar och diskuterar språkets identitetsskapande betydelse i relation till språkbruk, skolan och samhället i övrigt.

Delkurs 3 examineras dels genom en hemtentamen på den obligatoriska litteraturen, dels genom en valbar fördjupningsuppgift som redovisas muntligt vid ett seminarium.

Delkurs 4 examineras genom ett självständigt uppsatsarbete som försvaras på ett seminarium samt genom opposition på annan studerandes arbete. Uppsatsen skrivs enskilt.

Efter särskild överenskommelse med de studerande kan andra examinationsformer förekomma i delkurserna.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd, Väl godkänd. För betyget godkänd på hela kursen krävs minst betyget godkänd på samtliga delkurser. För betyget väl godkänd på hela kursen krävs därutöver betyget väl godkänd på uppsatskursen och på minst två av de övriga delkurserna.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerande med godkänt resultat har tenderat 45 hp av de 60 hp som ingår Svenska I, Svenska II och Svenska III. Delkursen Svenska språkets struktur ska ingå i dessa 45 hp.

Prov/moment för kursen ÄSVC51, Svenska IV, GY, med språksociologi

Gäller från H16

- 1601 Svenska språket i vår tid med retoriskt perspektiv, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1602 Språksociologi, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1603 Ungdomars läsning, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
- 1604 Uppsats i svenska med didaktisk inriktning, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd